

Malmö stad

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen

Kartläggning av hemlöshet i Malmö 2024

Inledning

Malmö stad har sedan 1996 årligen genomfört en kartläggning av hemlösheten. Kartläggningen utgör ett centralt planeringsunderlag och ett viktigt uppföljningsinstrument för kommunens arbete med att motverka hemlöshet.

Kartläggningen avser situationen under första veckan i oktober 2024. Handläggare inom socialtjänsten fyller i kartläggningsblanketter med uppgifter om varje kvinna och man som befann sig i hemlöshet under den aktuella veckan.

Kartläggningen omfattar enbart personer som är kända av arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Aktörer som frivilligorganisationer, kriminalvården, sjukvården och andra externa eller interna verksamheter medverkar inte i kartläggningen.

Kartläggning av hemlösheten

Malmö stad har sedan 2021 använt Socialstyrelsens senaste definition av hemlöshet. Tidigare tillämpades en äldre definition från Socialstyrelsen. Den huvudsakliga skillnaden mellan dessa definitioner är att den senaste även inkluderar personer och hushåll som bor i så kallade "långsiktiga boendelösningar" (situation 3 enligt Socialstyrelsens definition).

Genom uppgifter från nämndens verksamhetssystem går det att ta fram information om hur många vuxna och barn som åren innan 2021 befann sig i situation 3.

Nämnden bedömer att det är möjligt att göra jämförelser med tidigare års kartläggningar och att dessa är rimligt tillförlitliga.

Socialstyrelsens definition av hemlöshet

Situation 1: Akut hemlöshet

Personen är hänvisad till akutboende, härbärge, jourboende, skyddade boenden eller motsvarande. Här ingår också personer som sover i offentliga lokaler, utomhus eller i trappuppgångar, tält, bilar eller motsvarande.

**ARBETSMARKNADS- OCH
SOCIALFÖRVALTNINGEN**
205 80 Malmö
Besöksadress: Kungsgatan 13
Telefon: 040-34 62 62
E-post: asf@malmo.se
www.malmo.se

Situation 2: Institutionsvistelse och stödboende

Personen är antingen intagen eller inskriven på en kriminalvårdsanstalt, ett hem för vård och boende (HVB), ett familjehem eller en SiS-institution, eller bor på ett stödboende som drivs av socialtjänst/hälso- och sjukvård.

Personen ska flytta därifrån inom tre månader efter mätveckan, men har inte någon egen bostad ordnad inför flytten eller utskrivningen. Hit räknas även de personer som skulle ha skrivits ut eller flyttat, men som är kvar på grund av att de inte har någon egen bostad ordnad.

Situation 3: Långsiktiga boendelösningar

Personen bor i en av kommunen (socialtjänsten) ordnad boendelösning såsom försökslägenhet, träningslägenhet, socialt kontrakt, kommunalt kontrakt eller motsvarande på grund av att personen inte får tillgång till den ordinarie bostadsmarknaden.

Det handlar om boendelösningar med någon form av hyresavtal (eller kontrakt) där boendet är förenat med tillsyn, särskilda villkor eller regler.

Situation 4: Eget ordnat kortsiktigt boende

Personen bor tillfälligt och kontraktslöst hos kompisar/bekanta, familj/släktingar eller har ett tillfälligt (max tre månader efter mätveckan) inneboende- eller andrahandskontrakt hos en privatperson.

Den uppgiftslämnande verksamheten har haft kontakt med personen av detta skäl och kände till att denna hemlöshetssituation gällde under den aktuella mätveckan.

I såväl Malmö stads lokala kartläggning som i Socialstyrelsens nationella kartläggning ingår inte följande grupper:

1. barn och unga under 18 år som är placerade utanför hemmet enligt SoL eller LVU.
2. personer som bor i bostad med särskild service enligt SoL eller LSS.
3. utrikes födda personer som saknar uppehållstillstånd (permanent eller tillfälligt).
4. ensamkommande flyktingbarn (under 18 år) som är placerade genom socialtjänsten.
5. personer från övriga Europa som vistas i kommunen men saknar förankring där (EU-/ESS- och tredjelandsmedborgare).

Mätfel

I en kartläggning som denna kan mätfel uppstå. Med mätfel avses att enkätsvar avviker från det faktiska förhållandet, vilket kan bero på flera olika faktorer.

Exempelvis kan varierande tolkningar av den definition av hemlöshet som används i kartläggningen leda till både under- och överrapportering.

Mätfel kan även förekomma i frågor som baseras på uppgiftslämnarens subjektiva bedömning, såsom uppskattningar av bostadsbehov eller bedömningar av huvudsaklig problematik, exempelvis missbruk och/eller psykisk ohälsa. Dessutom kan mätfel uppstå när viss information saknas för uppgiftslämnaren, exempelvis uppgifter om betalningsanmärkningar eller tidigare avhysningar registrerade av Kronofogdemyndigheten.

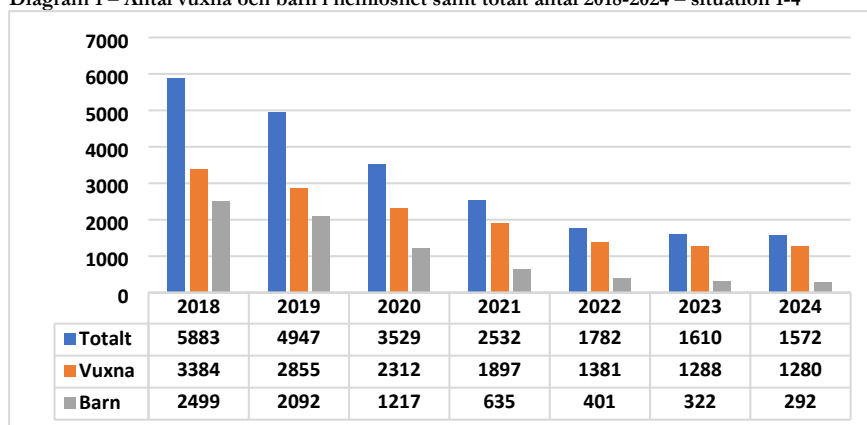
Hemlösa - antal, könsfördelning, hushållstyp, medborgarskap och födelseland

Antalet vuxna i hemlöshet uppgick år 2024 till totalt 1 280 personer, vilket motsvarar en minskning med 8 personer jämfört med föregående år. Antalet barn i hemlöshet var 292, en minskning med 30 barn.

Sedan 2018, då hemlösheten nådde sin högsta nivå, har antalet vuxna i hemlöshet minskat med 2 104 personer, motsvarande en minskning med 69 procent. Under samma period har antalet barn i hemlöshet minskat med 2 207, vilket motsvarar en minskning med 88 procent.

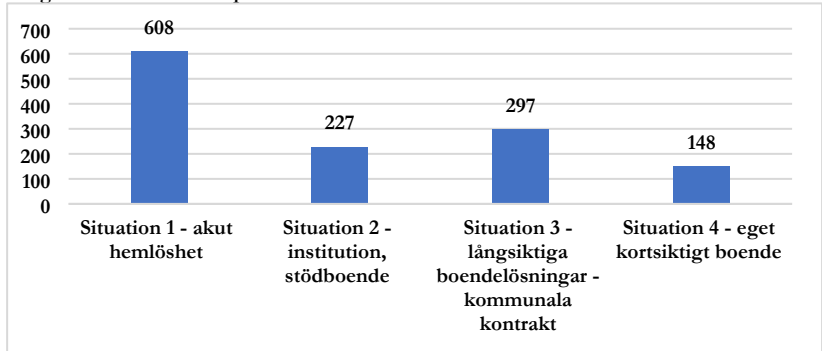
Genom Malmö stads datalager (Koll) har nämnden möjlighet att ta fram uppgifter om antalet hushåll och hushållstyper, inklusive antal vuxna och barn, som i oktober månad bodde med andrahandskontrakt i övertags- eller genomgångslägenheter. Denna typ av insats motsvarar situation 3 i den nuvarande definitionen av hemlöshet, det vill säga den kategori av hemlöshet som först år 2021 ingår i Malmö stads hemlöshetskartläggning.

Diagram 1 – Antal vuxna och barn i hemlöshet samt totalt antal 2018-2024 – situation 1-4

De flesta personer i hemlöshet befinner sig i situation 1, akut hemlöshet. Det gäller vid årets kartläggning för 608 personer. Därefter följer (297 personer) att personen befinner sig i situation 3, långsiktiga boendelösningar, kommunalt kontrakt.

Diagram 2 - Antal vuxna personer i hemlöshet 2024 – situation 1-4

Av de 1 280 vuxna personer i hemlöshet är 36 procent kvinnor och 64 procent män (tre personer är av ”annat kön”).

Ensamstående utan barn har, sedan mätningarna inleddes år 1996, varit den största gruppen bland hemlösa vuxna. Vid kartläggningen 2024 utgör denna hushållstyp 82 procent av alla vuxna i hemlöshet.

Nedanstående tabell visar fördelningen av hushållstyper bland de 1 280 vuxna personer som befann sig i hemlöshet.

Hemmaboende unga vuxna är vuxna barn, vanligtvis i åldern 18–25 år, som bor tillsammans med sina föräldrar.

Tabell 1 - Hemlösa personer 2024, uppdelat på hushållstyp och kön - situation 1-4

Hushållstyp	Man	Kvinna	Annat kön	Totalsumma
Ensamstående utan barn	753	292	3	1048
Ensamstående med barn	19	116	0	135
Gift eller sambo med barn	26	25	0	51
Gift eller sambo utan barn	17	12	0	29
Hemmaboende ung vuxen	9	8	0	17
Totalsumma	824	453	3	1280

I 2024 års kartläggning har 911 personer svenskt medborgarskap, medan 269 personer har ett annat medborgarskap än svenskt. För 100 personer saknas uppgift om medborgarskap.

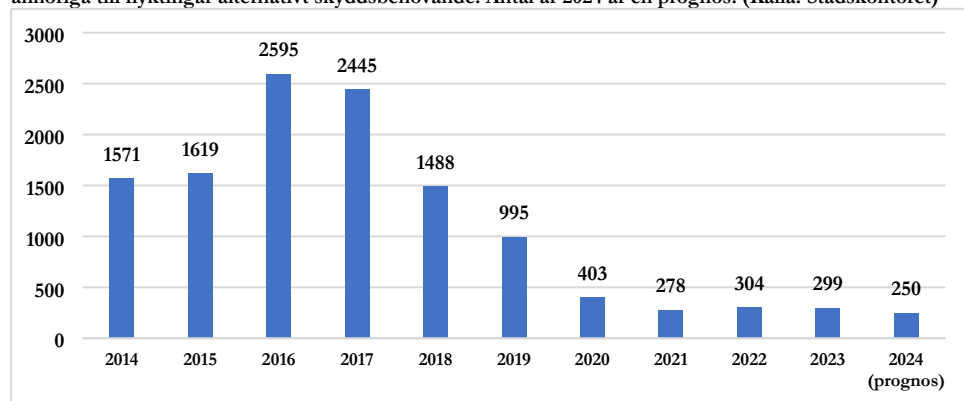
Av de 1 280 vuxna i hemlöshet är 622 personer (49 procent) födda i Sverige, medan 531 personer (41 procent) är födda i ett annat land. För 127 personer (10 procent) saknas uppgift om födelseland.

Utvecklingen av hemlösheten i Malmö har påverkats av krig och väpnade konflikter i omvärlden, vilket under vissa år resulterade i ett ökat kommunmottagande av nyanlända vuxna och barn. Kommunmottagen är en person som har beviljats uppehållstillstånd som flykting, alternativt som

skyddsbehövande efter synnerligen ömmande omständigheter, eller som är anhörig till en person som fått uppehållstillstånd på dessa grunder. Personen folkbokförs i den kommun där bosättningen sker, antingen genom anvisning eller genom egenbosättning.

Nyanlända har ofta en svag ställning på bostads- och arbetsmarknaden, vilket ökar risken för hemlöshet.

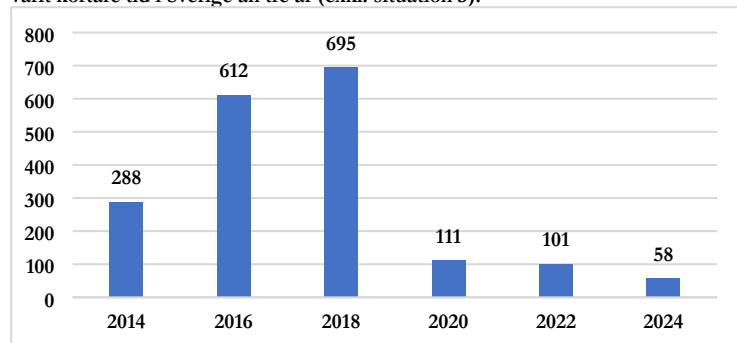
Diagram 3 – Antal kommunmottagna vuxna och barn, fd asylsökande, kvotflyktingar, anhöriga till flyktingar alternativt skyddsbehövande. Antal år 2024 är en prognos. (Källa: Stadskontoret)

Mellan 2013 och 2018 noterades en kraftig årlig ökning av antalet hemlösa personer födda i ett annat land och som varit i Sverige i mindre än tre år vid tidpunkten för hemlöshetskartläggningen. Under de senaste fyra årens kartläggningar har antalet personer i denna grupp minskat avsevärt.

För att möjliggöra en jämförelse med tidigare år har de personer som befann sig i hemlöshetsituation 3 (lägenheter med kommunala kontrakt) exkluderats.

Diagram 4 - Antal hemlösa vuxna 2014-2024 födda i annat land än Sverige och som varit kortare tid i Sverige än tre år (exkl. situation 3).

Barn i hemlösa hushåll

Antalet barn i hemlöshet fortsätter att minska. Vid årets kartläggning registrerades 292 barn i hemlöshet, vilket innebär en minskning med 30 barn jämfört med föregående år. Antalet barnfamiljer uppgår till 144.

Hemlösa personer med hemmavarande barn är nästan alltid strukturellt hemlösa, vilket innebär att de inte har någon känd individuell problematik i form av missbruk och/eller psykisk ohälsa. 85 procent av barnen bor med föräldrar som bedöms vara strukturellt hemlösa,

81 barn, motsvarande 28 procent, lever i familjer med annan problematik som bedöms påverka möjligheten att få och behålla en bostad. Det rör sig i regel om skulder hos Kronofogdemyndigheten, betalningsanmärkningar, hyresskulder eller våld i hemmet.

Flertalet faktorer bedöms ha påverkat barnfamiljernas hemlöshet och flera olika faktorer kan ha inverkat på samma familj. Den största faktorn bedöms vara arbetslöshet i kombination med låg inkomst, vilket omfattar 152 barn. Skulder och betalningsanmärkningar berör familjer med 123 barn, 88 barn är påverkade av brist på bostäder eller långa kötider och 77 barn bor i familjer som inte bedöms kunna godkännas som hyresgäster av hyresvärdarna. Sammanlagt 85 barn, eller 29 procent av alla barn, befann sig i hemlöshet där våld i nära relation bedöms ha bidragit till familjens situation.

Den vanligaste hemlöshetssituationen för barn är akut hemlöshet, vilket omfattar 209 barn. Av dessa bor 148 barn på ett akutboende, varav 141 bor på ett akutboende som drivs av nämnden. Här bor familjen i en tillfällig lägenhet med egen tillgång till kök, matplats, badrum och toalett. Akut hemlöshet innefattar även skyddat boende. 52 barn befinner sig tillsammans med sina föräldrar på ett skyddat boende på grund av våld i nära relation eller hedersrelaterad problematik. Sju barn bor på ett skyddat boende för personer som behöver boende på grund av kriminalitet, såsom avhoppare eller vittnen.

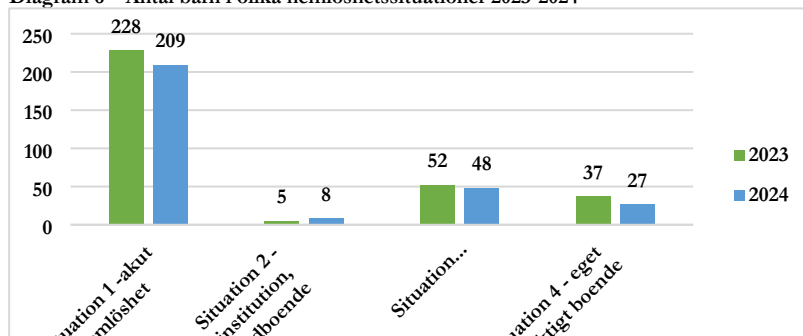
Åtta barn befinner sig i hemlöshetssituation 2, där samtliga bor i någon form av stödboende tillsammans med förälder.

Långsiktiga boendelösningar med kommunala kontrakt gäller för 48 barn.

Hemlöshetssituation 4 omfattar eget ordnat kortsiktigt boende, vilket innebär att familjen bor inneboende eller med kortare andrahandskontrakt och har sökt hjälp hos socialtjänsten. 27 barn befinner sig i denna situation.

Förutom föräldrar i hemlöshet med hemmavarande barn, omfattar årets kartläggning även 229 vuxna ensamstående personer som har barn under 18 år, men som inte lever tillsammans med dem. Barnen bor vanligtvis hos den andra föräldern. Möjligheterna till umgänge för personer som befinner sig i hemlöshet är ofta kraftigt begränsade.

Diagram 6 – Antal barn i olika hemlöshetssituationer 2023-2024

Sammanhängande tid i hemlöshet

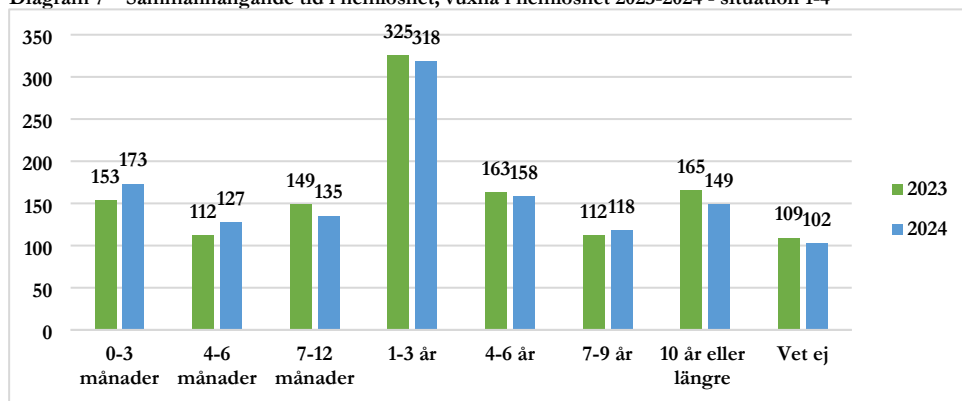
Nämnden kartlägger hur lång tid de hemlösa personerna har befunnit sig i hemlöshet. I hemlöshetskartläggningen 2024 finns uppgifter om den sammanhängande tiden i hemlöshet för 1 178 av de 1 280 vuxna personerna. Uppgifter saknas för 102 personer.

Antalet vuxna som varit hemlösa under en sammanhängande period kortare än ett år har ökat och antalet som varit hemlösa längre än ett år har minskat jämfört med föregående år.

435 vuxna, eller 34 procent av de 1 280 vuxna, har varit hemlösa i mindre än ett år (2023: 414). 318 personer, eller 25 procent, har varit hemlösa i 1–3 år. En relativt stor grupp, 425 personer eller 33 procent, har varit hemlösa i fyra år eller längre. I denna grupp bor 192 personer, eller 45 procent, i lägenheter med kommunala andrahandskontrakt, varav de flesta kan överta kontraktet med förstahandskontrakt om vissa skötsamhetskrav är uppfyllda.

Hemlöshet som varat längre än fyra år drabbar i betydligt högre grad personer som lider av missbruk och/eller psykisk ohälsa, vilket kategoriseras som social hemlöshet. Bland de personer som varit hemlösa i mer än fyra år är 346, eller 81 procent, socialt hemlösa.

Diagram 7 – Sammanhängande tid i hemlöshet, vuxna i hemlöshet 2023-2024 - situation 1-4

Huvudsaklig problematik bland hemlösa

Antalet personer i social hemlöshet, det vill säga personer med problematik i form av missbruk och/eller psykisk ohälsa, uppgår till sammanlagt 776 personer, en minskning med 36 personer jämfört med föregående år.

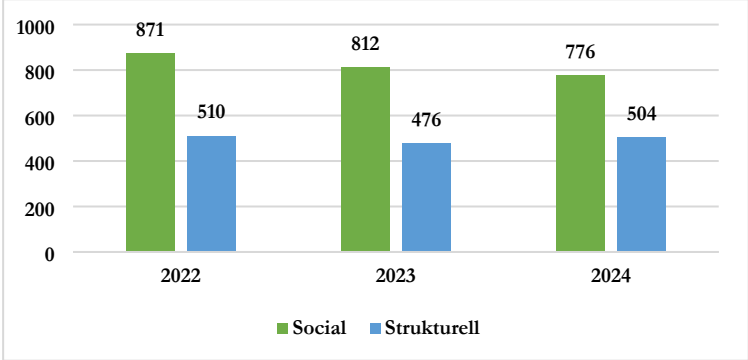
269 personer har ingen känd individuell problematik. 235 personer har annan individuell problematik som kan påverka möjligheterna att få en bostad på den reguljära bostadsmarknaden. Personer som inte har någon känd problematik eller annan individuell problematik utgör tillsammans de som i denna redogörelse beskrivs som strukturellt hemlösa.

Tabell 2 - Huvudsaklig problematik 2023 och 2022, antal vuxna - situation 1-4

Huvudsaklig problematik	2023	2024
Ingen känd individuell problematik som kan utgöra hinder för att få en bostad	269	269
Annan individuell problematik som kan utgöra hinder att få en bostad	207	235
Missbruk	304	268
Missbruk och psykiska problem	293	295
Psykiska problem	215	213
Totalsumma	1288	1280

Nedanstående diagram visar utvecklingen av strukturellt och socialt betingad hemlöshet i Malmö under åren 2022-2024.

Diagram 8 - Social och strukturell hemlöshet 2022-2024, antal vuxna - situation 1-4

Faktorer som bidragit till nuvarande hemlöshetssituation

I kartläggningen redovisar uppgiftslämnarna de faktorer som anses ha bidragit till den aktuella hemlöshetssituationen. Det finns flera möjliga alternativ att välja mellan och för varje vuxen individ kan en eller flera faktorer anges.

Tabell 3 – Faktorer som bidragit till nuvarande hemlöshetssituation

Faktorer som bidragit till nuvarande hemlöshetssituation	2024
Skulder/betalningsanmärkningar	603
Missbruk/skadligt bruk eller beroende	573
Psykisk ohälsa	537
Arbetslöshet/låg inkomst	456
Godkänns inte som hyresgäst	290
Vräkning	203
Brist på hyreslägenheter, långa kötider	189
Väld i nära relation/heder	152
Väld utom familjen (avhoppare, vittnen m.fl.)	86
Saknar ordnat boende efter institutionsvård	73
Konflikt i familjen (ej väld i nära relation/heder)	62

Hemlösas försörjning

Hemlösas huvudsakliga försörjning undersöks på samma sätt som Socialstyrelsen gör i de nationella kartläggningarna. Uppgiftslämnarna kan ange max två huvudsakliga inkomstkällor. Liksom tidigare år är försörjningsstöd den vanligaste inkomstkällan bland personer i hemlöshet. 797 eller 62 procent i hemlöshet försörjer sig helt eller delvis genom försörjningsstöd.

Den näst största gruppen består av personer med inkomst från sjukersättning eller aktivitetsersättning (98 personer), följt av personer med inkomst från regelbundet eller tillfälligt arbete (88 personer). 86 personer har pension eller äldreförsörjningsstöd och 62 personer får ersättning på grund av arbetslöshet. Andra former av inkomstkällor är sjukpenning, bostadsbidrag/bostadstillägg och föräldrapenning. För ett antal personer anges att de saknar inkomst (57), har "annan inkomst" (55) eller att uppgiftslämnarna inte har information om inkomsten (38).

Hemlösas bostadsbehov om ett år

I hemlöshetskartläggningen har uppgiftslämnarna bedömt vilket bostadsbehov varje enskild hemlös vuxen förväntas ha om ett år. En del personer bor redan i en boendeform som långsiktigt bedöms motsvara behoven.

År 2024 bedöms 480 personer ha behov av en egen bostad med förstahandskontrakt på den ordinarie bostadsmarknaden. Av dessa bor 39 redan i en lägenhet med kommunalt andrahandskontrakt, som kan övergå till ett eget förstahandskontrakt och 19 bor i en genomgångslägenhet med kontrakt.

263 personer bedöms ha behov av ett kommunalt andrahandskontrakt i en övertags- eller genomgångslägenhet. Av dessa bor redan 53 i en sådan lägenhet.

Bland de 263 personerna bedöms 111 behöva bo med kommunalt andrahandskontrakt inom ramen för Bostad först (11 av dessa bor redan i en lägenhet inom Bostad först).

320 personer, varav 124 som för närvarande bor i en övertagbar lägenhet med kommunalt andrahandskontrakt, bedöms inte ha behov av någon förändrad boendesituation.

En relativt stor grupp, 86 personer, bedöms ha behov av bostad där det finns tillgång till insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL), samt stöd, vård och omvårdnad på grund av samsjuklighet (missbruk/psykisk ohälsa), olika former av funktionsnedsättningar eller somatisk sjukdom relaterad till ålder. Det handlar om boendeformer som nämnden vanligtvis inte förfogar över, utan som vid behov tillhandahålls av hälso- vård och omsorgsnämnden samt funktionsstödsnämnden.

För 41 personer har inget bostadsbehov angetts, antingen eftersom utredning pågår, uppgiftslämnaren inte vet eller inte har besvarat frågan.

Övriga 89 personer bedöms ha behov av andra boendeformer, såsom lägenheter där det finns tillgång till personal som kan ge stöd.

Hemlösa barnfamiljer i Malmö – boendetid och bostadssituation efter avslutat bistånd

Nämnden har sedan 2020 följt upp barnfamiljer som avslutat ett boendebistånd och därefter inte behövt återkomma under året på grund av ett förnyat biståndsbehov. Uppföljningen omfattar både familjer som fått nödbistånd till boende och de som beviljats bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (4:1-bistånd).

Under 2024 avslutades totalt 153 barnfamiljer (2023: 159) en akut eller tillfällig boendeinsats. Av dessa hade 78 familjer, motsvarande 51 procent, bott i skyddat boende på grund av våld i nära relation. Uppföljningen berör därmed i stor utsträckning kvinnor och deras barn som vistats på skyddade boenden till följd av utsatthet för våld i nära relation.

Av de 153 familjerna hade 51 haft nödbistånd till boende och 102 haft 4:1-bistånd. För de flesta familjer understeg den sammanhängande boendetiden fem månader. Bland de 51 barnfamiljerna med nödbistånd hade 59 procent en boendetid på 0–4 månader, med en median på två månader. Bland de 102 barnfamiljerna med 4:1-bistånd hade 64 procent en boendetid på 0–4 månader, med en median på fyra månader.

Under tiden som familjerna fick boendebistånd bodde 61 procent på samma boende under hela perioden, 25 procent på två olika boenden och resterande

familjer på tre eller fler boenden. När biståndet avslutades bodde de flesta familjer i en lägenhet med eget kök, matplats och badrum. 77 familjer bodde i ett internt boende som förvaltningen driver och 76 familjer bodde i externa boenden, varav 62 i skyddat boende.

Nämnden har även sammanställt uppgifter om familjernas boendesituation efter avslutat boendebistånd. För 29 familjer saknas tillförlitlig information, inklusive 17 familjer som endast hade bistånd under en kort period från enstaka dagar upp till en månad och sedan löste sin boendesituation på egen hand eller avstod från att ansöka om fortsatt bistånd.

Bland de återstående 124 barnfamiljerna som avslutade sitt boendebistånd under 2024 finns nedan uppgifter om deras vidare boendesituation. Det vanligaste utfallet är att familjerna får ett förstahandskontrakt på en lägenhet, vilket gäller för 46 familjer, motsvarande 30 procent.

Tabell 4 – boende efter avslutad insats

Boende efter avslutad insats	Antal
1:a handskontrakt i Malmö	18
1:a handskontrakt i annan kommun (27 bodde på skyddat boende)	28
2:a handskontrakt i Malmö	9
2:a handskontrakt i annan kommun	1
2:a handskontrakt kommunalt ASF-lägenhet	5
Lägenhet med kontrakt, oklart vilken form/var	2
Annan kommun	1
Från skyddat, återvänt till tidigare bostad, misst. förövare ej kvar i bostaden	11
Från skyddat, återvänt till tidigare bostad, misst. förövare kvar i bostaden	9
Från skyddat, återvänt till tidigare bostad, oklart om misst. förövare kvar i bostaden	4
Återvänt till egen/tidigare bostad (inte från skyddat boende)	7
Inneboende i Malmö	11
Inneboende i annan kommun	2
Utomlands eller återvänt till hemlandet	7
Placering genom IFO	4
Institution/kriminalvård	2
Migrationsverket	2
Sammanboende med partner	1